

MAART 1958

MEDEDELINGENBLAD

VAN DE

NEDERLANDSE WERKGEMEENSCHAP VOOR INDIVIDUALPSYCHOLOGIE

Redactie: Mevr. G. Polak-de Meyer,
Reynier Vinkeleskade 24, Amsterdam.
Tel. 799028.
Dr. J. A. Delhez. J. Vinckenborg.

INNERLIJK EN HUWELIJK.

In zijn boekje "Death of a gentleman" zegt Christopher Hollis, bij de beschrijving van Robert Fosset, -een Engelse landedelman, die de periode 1920-1940 grotendeels op zijn landgoed doorbracht- "He was interesting not for what he did, but for what he was." Dit zinnenetje trof me, omdat we zo gewend zijn iemand te beoordelen naar zijn daden (en niet naar zijn woorden) en we ons toch misschien vaag bewust zijn, dat iemands daden niet voldoende zijn om zijn persoonlijkheid te begrijpen.

We weten maar al te goed, dat er nog altijd iets te vermoeden overblijft, dat het wezenlijke van een mens toch nog een geheim blijft voor ons, ook al vellen we het oordeel, sympathiek of antipathiek. Uit een gesprek met een medemens vormt zich een hechtere of lossere twee-eenheid en door het kennen van zijn daden vormen wij ons een gunstig of ongunstig oordeel, maar toch is er nog een stuk persoon, dat we niet kennen en waar we ook nooit achterkomen.

Vandaar dat we plotseling aangenaam of onaangenaam verrast kunnen zijn, als we van iemand bepaalde dingen horen of opmerken, die we niet van hem of haar verwacht hadden. Ook in een jarenlange, intieme vriendschap, in een goed huwelijk, dringen we in het diepste van de eigenlijke persoonlijkheid niet door. In het langdurige; goede huwelijk houden de echtgenoten nog altijd een stukje eigen "Ik" (door aan hen onbekende redenen) voor elkaar verborgen.

Hierdoor blijft in zo'n huwelijk een mooi stuk werk over, nl. het zoeken naar het diepste innerlijk van

de ander. Dit zoeken blijft vruchteloos. Het kan nooit meer zijn, dan een benaderen, nooit een vinden.

Er is echter iets, dat m.i. nog veel belangrijker is en veel minder voor de hand liggend is en dat is het onderzoek van het eigen innerlijk.

Bij het sluiten van een huwelijk nemen beide partijen de verantwoording op zich de ander gelukkig te maken. Dit is een ongelofelijk zware opgave. Een heel leven lang een ander gelukkig maken!

In het begin lijkt dit aardig te lukken. Dan is het getrouwd zijn nog nieuw en het naast en met zich weten van die ander, heeft voor beiden een zeldzame bekoring. Wij noemen die eerste tijd de wittebroodsweken. Ja, dat zijn maar weken! Het kunnen er meer of wat minder zijn, maar de uitdrukking wittebroodsweken duidt toch wel op een kort tijdsbestek.

Daarna komt de periode van het gewend zijn aan het samenzijn, en er is misschien een heel lichte ontgocheling. Bij het sluiten van het huwelijk leek de partner een bijna ideale persoonlijkheid en daardoor heeft men zonder moeite die zware belofte afgelegd, de ander gedurende een geheel leven gelukkig te zullen maken.

Wellicht heeft men in de verlovingstijd wel eens ontdekt, dat er toch bepaalde eigenschappen van de partner zijn, die nu niet bepaald ideaal zijn, maar met een zeker optimisme denkt men: "die krijg ik er in het huwelijk wel uit!" Waardoor blijkt het nu zo vaak, dat dit niet lukt? M.i. omdat men uitgaat van het idee, dat het mogelijk is de ander te veranderen. En dat is het zeker niet.

Herhaaldelijk heb ik huwelijken gezien, waarin beide partijen hardnekkig bezig zijn de ander op zijn of haar fouten attent te maken, in de hoop, dat die daardoor verdwijnen zullen. Er zijn toch weinig dingen die een mens zo prikkelen als het gewezen worden op z'n fouten. De bekende "vriend, die mij mijn feilen toont" zou voor mij en waarschijnlijk ook voor U, een onuitstaanbaar mens zijn. Het is nl. zo, dat iemand, die mij op mijn fouten wijst, zich onbewust boven mij stelt. En dat neem ik niet!

Achter de zogenaamde welwillende opmerking, dat ik deze of gene eigenschap eens moest verbeteren, zit

altijd verscholen: "Kijk eens naar mij, ik ben zo niet!" (Als je zelf nagels bijt, zal je nooit een ander, die het ook doet daarover kapittelen.)

We zien dus in zo'n huwelijk, waar beiden op verbetering van de ander uit zijn een continue strijd om boven de ander te staan. Op den duur wennen zij hieraan en dit is dan hun manier om getrouwd te zijn. Maar het succes van deze methode is nul, want verbeteren doen ze geen van beiden.

Adler heeft ons geleerd, dat een mens pas op de juiste wijze in het leven staat, als hij niet de behoefte heeft om boven een ander te staan. Het gemeenschapsgevoel kan nooit groeien tussen twee mensen, als de een probeert zich boven de ander te verheffen. Een goed gemeenschapsgevoel kan zich alleen ontwikkelen, als men bereid is tot een zelfonderzoek, dus een zoeken naar het eigen diepste innerlijk en men zich voor de vraag stelt "Wat bied ik in mijn omgang met mijn medemensen, wat bied ik in mijn huwelijk, zou het prettig zijn met mij getrouwd te zijn?"

De kunst is het om dit gesprek met het eigen "Ik" zo serieus en zo objectief mogelijk te voeren. Telkens zal men dit gesprek met zichzelf moeten herhalen en zo zich trainen tot een steeds toenemende objectiviteit. Op deze wijze kan ik me voorstellen, dat iemand de eigen houding in het huwelijk verandert en door de eigen verandering komt ook een wijziging in de houding van de ander. Gemakkelijker en ook succesvoller zal het zijn, als men zich tot een psycholoog wendt en speciaal tot een Individual Psychologisch geschoolde. Daar de psycholoog geen belanghebbende in de kwestie is, zal de echte objectiviteit beter tot stand komen.

De psycholoog zal het gesprek in 't algemeen in de vraagvorm voeren en met een grote discretie de problemen bespreken; hij zal zich onthouden van alle critiek op de echtgenoot en de partner. Hij zal hem vragen ter verwerking geven, waarmee de echtgenoot naar huis gaat en die hij overdenkt om te zien of hij het er mee eens is. Heel geleidelijk kan dan een verandering ten goede in het huwelijk optreden. Vanzelfsprekend zullen gesprekken met beide echtgenoten in aparte zittingen meer succes opleveren dan met één van hen.

Komt er zo een groeiende verbetering van het huwe-

lijk tot stand, dan kan de psycholoog zich niet op de borst slaan, omdat hij deze verbetering tot stand heeft gebracht, want niet hij heeft dit gedaan, maar het echtpaar zelf heeft dit uitgevoerd. Het is als bij de doktoren, die niet een patient genezen, maar een patient herstelt. De psycholoog en de medicus bieden de helpende hand.

In een zeer kort bestek heb ik getracht U iets ter overdenking te geven. Tot een uitgebreider behandeling van deze stof ben ik bereid.

J.A.D.

JEUGD IN GEVAAR WORDT EEN GEVAAR.

Een symposium over jeugd-delinquenten, door Dr. Alexandra Adler voorgedragen op de 4de Jaarlijkse Conferentie van de American Society of Adlerian Psychology in Mei 1955.

De gemeenschap is in de laatste tijd opgeschrikt door verschillende jeugdmisdaden van bijzonder brute aard.

Het is steeds duidelijker geworden, dat een "afdoende strijd tegen de misdadigheid van jeugdige personen" moet worden gevoerd, zoals burgemeester Wagner van New York in de laatste maanden herhaaldelijk heeft betoogd. Men kan de jeugdmisdadigheid wijten aan een deel der gemeenschap, in het bijzonder aan het gezin, de school, de kerk, enz. Doch dat zou getuigen van een te beperkte blik. Er is een meer algemene oorzaak, die een kind tot struikelen brengt. Deze is het onvermogen, om zich in de wereld thuis te gevoelen als een burger dezer wereld, met gelijke rechten en mogelijkheden als de anderen. Het gevoel van een kind, uitgesloten te zijn van de wereld om hem heen, kan gebaseerd zijn op feiten, bv. wreedheid der ouders, ontbreken van een ouderlijk huis, uiterste armoede en dergelijke. In andere gevallen kan het voortkomen uit de geest van het kind zelf. Het kan gebaseerd zijn op een onopgeloste jalousie op een broertje of zusje of op een ander pril conflict.

De moeilijkheden van de potentiële jeugdmisdadi-

---

ger zijn niet altijd even doorzichtig. Sommige kinderen, die tot misdaad vervallen, kunnen uiterlijk normaal lijken. Nader onderzoek evenwel, zal gewoonlijk wel het gevaren-signaal opleveren, dat wijst op een mate van ontmoediging in het jonge leven.

Het staat wel vast, dat ieder kind, dat moeite geeft, zelf moeilijkheden heeft. Mislukking op school zou een signaal moeten zijn voor een poging met uiterste inspanning van de zijde der gemeenschap. Ik geloof niet, dat, bij de huidige stand van de wetenschap, wij alle oorzaken van afwijkend -of zelfs van normaal- menselijk gedrag doorgronden. Vaak wordt misdadigheid teruggebracht tot een infantiel trauma, van sexuele of andere aard, dat incidenteel wel gevonden kan worden bij vrijwel alle kinderen. Ervaring heeft geleerd, dat scheldpartijen en een slechte omgeving sommige kinderen catastrofaal kunnen beïnvloeden, terwijl zij bij anderen de kracht opwekken om moeilijkheden te boven te komen. Menig groot man is voortgekomen uit een krottenbuurt, waar de misdaad welig tierde. Dit alles bewijst, dat de oorzaken van misdadigheid veelsoortig zijn.

Alfred Adler beschreef het patroon van het potentiëel neurotische en van het potentiëel misdadige kind. Zij verschillen aanzienlijk. Het potentiëel neurotische kind is altijd schuw, gehoorzaam en inschikkelijk, maar heeft de neiging activiteiten, die normaal zijn voor zijn leeftijd, te vermijden. Het zal bijv. trachten de school te verzuimen met klachten over hoofdpijn en miselijkheid, het zal zich afzonderen, omdat het vreest, dat zijn kameraadjes te wild zullen zijn, enz. Evenals de volwassen neuroticus roept het preneurotische kind symptomen op, waarachter het zich verschuilt, om van zijn plichten ontslagen te worden. Het potentiëel misdadige kind evenwel, verontschuldigt zich niet. Het heeft ervaren, dat het door middel van vechten indruk op zijn omgeving kan maken.

Vertwijfeling en teleurstelling zijn de wortels van elk dezer typen, doch, door verschillende oorzaken ontwikkelde zich een andere soort verschijnselen in het kind, als een antwoord op ieders eigen moeilijkheden.

Tenslotte zou ik de aandacht willen vestigen op

een betrekkelijk kleine, maar uitermate gevaarlijke groep van jonge misdadigers, nl. zielszieken, hoofdzakelijk schizofrenielijders, die vaak als zodanig niet onderkend worden voordat er ernstige moeilijkheden zijn ontstaan. Tot nu toe weten wij nog niet veel omtrent oorzaak en voorkoming van deze psychose.

De eerste klachten kunnen komen van het tehuis of van een andere groep uit de omgeving van de jonge persoon. Psychiatrisch toezicht in samenwerking met jeugdzorg-instanties schijnt hier geboden. Als het kind vertrouwen heeft in zijn leiders, zal het behoed blijven voor een gevaarlijke ontwikkeling. Bijtijds kunnen dan geëigende stappen worden gedaan, nl. tot ziekenhuisverpleging of tot behandeling met moderne geneesmiddelen.

Op deze wijze kunnen sommige afschuwelijke misdrijven, begaan door psychisch gestoorden, die dikwijls in staat zijn naar buiten hun geestelijke ziekte te verbergen, worden voorkomen.

GEMENGDE BERICHTEN.

Uit een onzer dagbladen:

"Een harteloos reglement bepaalde, dat ouders niet mochten worden toegelaten bij in Franse ziekenhuizen op sterven liggende kinderen. Talloze kinderen zijn de dood ingegaan met alleen vreemden in hun omgeving, terwijl buiten vertwijfelde ouders op het einde wachtten. Protesten hadden geen uitwerking. Steeds werd naar de reglementen verwezen en niemand achtte zich bevoegd of geroepen om de noodzaak of de redelijkheid van het voorschrift eens te onderzoeken.

Een boek heeft er de stoot toe gegeven, dat het voorschrift nu eindelijk is afgeschaft. Het is een diep aangrijpend boek. De schrijfster is mevrouw Vernhes, die er het relaas in doet van het overlijden van haar 5-jarige dochtertje Peggy. Voor de storm van verontwaardiging, die dit boek heeft ontketend, is het onmenselijke reglement bezwaken."

Onbegrijpelijk zo'n harde maatregel, waardoor een moeder verhinderd wordt aan haar kind, door het vasthouden van haar handje, die rust en dat gevoel van veiligheid te geven, die misschien nog vaag tot het kind doordringt.

Dit verhaal riep bij mij de herinnering op aan een echtpaar, waarvan de man op de keurige slaapkamer lag te sterven, diep bewusteloos, met een verpleegster naast zijn bed. De vrouw zat beneden, omdat ze "dit lijden van haar man niet aan kon zien", wat ze aan de bezoekers telkens weer meedeelde.

Ik had dit altijd een keurig stel mensen gevonden, maar het leek mij een koud huwelijk. Voor mijn gevoel was haar plaats naast het bed van haar man met zijn hand in de hare. Of hij dat gemerkt zou hebben, wie zal het zeggen?

Toen ik de deur uitging, dacht ik: Ik wist niet, dat jullie huwelijk zo slecht was!

Is dit een onjuiste gevolgtrekking?

J.A.D.

Mededelingen van het Secretariaat.

WEEK-END AMERSFOORT.

Op 28 en 29 Juni a.s. hoopt de Ned. Werkgemeenschap een week-end te houden in de Internationale School voor Wijsbegeerte te Amersfoort.

Het belooft weer een interessant week-end te worden en wij rekenen op een grote opkomst in de eerste plaats van onze leden en medewerkers.

Het algemeen onderwerp zal zijn "Het gezin in deze tijd". Mevr. S.J.de Vries, vroeger wonende in Haarlem, thans in Californië, die in Juni in Holland zal zijn, zal spreken over "Gezins-Groepstherapie"; de heer Paul Rom uit Engeland zal spreken over "De psychologie van het gezin in deze tijd". Mevr. de Vries zal waarschijnlijk twee lezingen houden. De titel van haar tweede lezing zal nog worden bekend gemaakt.

Op Zaterdagavond zal een Individualpsychologische Forumavond worden gehouden, onder voorzitterschap van Dr. P.H.Ronge. Deze avond zal worden besloten met een gezellig samenzijn, zo mogelijk opgeluisterd met muziek en/of voordracht.

De pensionprijs bedraagt van Zaterdagmiddag na de lunch tot Zondagmiddag na de lunch f. 10,-- (inclusief) + f. 1,-- voor vergoeding huur linnengoed. Men mag ook zelf linnengoed meebrengen. Het is ook mogelijk op privé-adressen te worden ondergebracht, hetgeen f. 1,-- duurder komt. Bovendien kan er voor hotelaccomodatatie worden gezorgd. De hotelprijzen variëren van f. 4,- p.d. tot f. 7,50 p.d.

Het cursusgeld is gesteld op f. 6,25 voor alle lezingen en f. 2,50 voor een enkele lezing.

Er zal 's Zaterdags om 3.15 uur een bus rijden van het station Amersfoort naar de school en 's Zondagmiddags een bus terug. De busrit kost f. 0,40.

In de Internat.School voor Wijsbegeerte zijn de prijzen van losse verteringen als volgt: logies met ontbijt f. 3,50; koffiemaaltijd f. 2,75; middagmaal f. 3,75; thee f. 0,25; koffie f. 0,35.

Een circulaire met alle bijzonderheden en de wijze van opgave en betaling volgt nog. Na ontvangst daarvan hopen wij veel aanmeldingen te ontvangen.

De heer M.Bajor overleden.

Tot ons leedwezen lazen wij in de News Letter, dat de heer M.Bajor in Parijs is overleden. Deelnemers aan de Zomerschool te Oosterbeek in 1956 zullen zich herinneren, dat de heer Bajor juist voor het begin daarvan ziek werd. Niettegenstaande dat, was hij met zijn vrouw toch enkele malen op de Pietersberg aanwezig.

ALGEMENE JAARVERGADERING.

De jaarlijkse algemene vergadering werd op 22 Februari jl. in de Ned. Vrouwenclub te Amsterdam gehouden. De opkomst was, in aanmerking genomen, dat veel mensen niet van vergaderen houden, bevredigend.

De eerste acht punten van de agenda werden vlot afgewerkt. De nieuwe medewerkers werden welkom geheten, op jaarverslag, financieel verslag en begroting 1958 werden geen belangrijke aanmerkingen gemaakt en een nieuwe kascommissie werd benoemd bestaande uit Mej. T.E.Dierdorp en de Heer H.W.de Ridder.

Daar men verwachtte, dat punt 9 van de agenda, bespreking van het voorstel van de commissie, tamelijk veel tijd zou vergen, werd eerst een kopje thee gedronken.

Daarna bracht de heer van Asperen verslag uit van de werkzaamheden van de commissie tot wijziging van statuten en huishoudelijk reglement. Een concept van het voorstel tot statutenwijziging was tijdig aan alle leden en medewerkers toegezonden. Er ontstond een levendige discussie, waaruit bleek, dat het concept niet zo zonder meer kon worden aanvaard. Een nieuwe commissie, bestaande uit Mej. Mr.F.A.Söhngen en de heren G.H.van Asperen, J.Bom, Drs. H.W.von Sassen en J.Vinkenborg zal aan de hand van hetgeen werd besproken, andere voorstellen uitwerken. Zodra deze klaar zijn, zal er een tweede vergadering worden uitgeschreven, uiterlijk in September a.s., waar men tot resultaten hoopt te komen.

Het bestuur, waaruit Dr.Ronge en Mevr. Levy wensen uit te treden, heeft er in toegestemd tot zo lang nog in zijn geheel zitting te blijven houden.

FILMPROJECTOR GEVRAAGD.

Op de cursus wordt een of twee maal per seizoen een film vertoond. Daarvoor moet een filmprojector met geluidswaergave worden gehuurd, hetgeen tamelijk kostbaar is. Is er onder onze medewerkers iemand die een dergelijk apparaat bezit en dat ter beschikking wil stellen? Aanbiedingen gaarne aan het secretariaat.

EEN BEROEP OP UW MEDEWERKING.

Het secretariaat wil graag een nieuwe lijst uitgeven met namen van leden en medewerkers. Deze gegevens kunnen wij uit ons kaartsysteem putten, echter willen wij graag controleren of daar geen fouten zijn in geslopen. Bovendien zijn er misschien veranderingen gekomen die ons niet bekend zijn.

Wij roepen Uw medewerking in om ons schriftelijk opgave te verstrekken van:

1. Naam en voorletters.
2. Adres met telefoonnummer.
3. Beroep.

Graag duidelijk geschreven.

Indien U allen aan deze oproep gehoor geeft, bespaart U het secretariaat veel werk. Wij rekenen dan ook op Uw medewerking, ook als U denkt, dat alle gegevens ons wel bekend zullen zijn. Een briefkaartje is voldoende. Bij voorbaat hartelijk dank.

Bibliotheek.

NALATENSCHAP MEVR. SPRUITENBURG-MEIJER.

Wij ontvingen een schrijven, waarin ons werd bericht, dat Mevr. Spruitenburg-Meijer in Januari 11. na langdurige ziekte is overleden. Zij heeft vele jaren blijk gegeven van grote belangstelling voor de Ned. Werkgemeenschap voor I.P. en de grote mate van haar medeleven uitgedrukt in het feit, dat zij in haar testament, onze Werkgemeenschap heeft bedacht, door al haar Individualpsychologische, benevens andere psychologische boeken aan de bibliotheek van de Werkgemeenschap te vermaken.

GEDENKBOEK ALFRED ADLER.

Uitgegeven door de Arbeitsgemeinschaft der Internationalen Vereinigung für Individualpsychologie, is in Wenen verschenen: ALFRED ADLER ZUM GEDENKEN.

In dit gedenkboek zijn een dertiental artikelen opgenomen van vooraanstaande Individualpsychologen uit verschillende landen. Wij vermelden o.a. Alexandra Adler met een artikel, getiteld "Die neuen Heilmittel in der Psychotherapie"; Mr.G.W.Arendsen Hein "Neue Wege in der Behandlung der Verbrecher"; Dr.Alex.Müller "Zur Theorie und Therapie der Organneurosen"; Dr.P.H.Ronge "Vergleich einiger psychoanalytischer und individualpsychologischer Begriffe"; Elisabeth Sorge-Boehmke "Kindheitseindrücke und ihre Folgen"; Prof. Oskar Spiel "Individualpsychologie als Beziehungslehre". Alle artikelen zijn in het Duits geschreven.

Het boek is verkrijgbaar voor de prijs van f. 7,75, ev. + f. 0,45 voor portokosten. (Te storten op de Amsterdamse Bank, Bijkantoor van Woustraat Amsterdam, postgiro 53251, gemeentegiro A.A.15, ten behoeve van de Werkgemeenschap voor I.P.)

Na aanvraag bij Mej. L.C.van Dijk, Vossiusstraat 51 bel., wordt het U franco toegezonden.

LEZINGEN CONGRES.

De map met voordrachten, gehouden op het Internationale Congres te Oosterbeek, is nog te bestellen bij Mej. L.C.van Dijk. Stortingen (f. 5,- + f. 0,45 portokosten) hiervoor moeten gedaan worden op de Amsterdamse Bank, Bijkantoor van Baerlestraat 60 Amsterdam, ten name van de Ned. Werkgemeenschap voor I.P., met vermelding: Map Congres.

BOEKENKAST GEVRAAGD.

Tot nu toe hadden wij voor onze bibliotheek een boekenkast in gebruik, die aan de Ned. Spoorwegen toebehoorde. Voor de a.s. cursus zullen wij naar andere lokalen moeten verhuizen, met achterlating van deze kast. De Werkgemeenschap dient dus een eigen boekenkast aan te schaffen. Is er onder onze leden en medewerkers iemand die een flinke, afsluitbare boekenkast ter overname heeft? Aanbiedingen graag aan het secretariaat.

Bestuursadressen:

Secretariaat: Wessel Gansfortstraat 21,
Amsterdam-W. tel. 13.33.48.
Mevr. A. van Beest-Cocural.
Mej. L.C. van Dijk.
Mevr. I.M. Klompe-Gassée.

Bibliotheek: Mej. L.C. van Dijk,
Vossiusstraat 51 bel. Amsterdam-Z.

Penningmeesteresse:
Mevr. C.A. Brëas, Dorpsstraat 37,
Lunteren. Tel. K8388-390.

SPROKKELHOUT

Enige uitingen van Adler uit The Individual Psychology of Alfred Adler, door Heinz en Rowena Ansbacher.

- ..... "Dezelfde tonen spreken een verschillende taal bij Richard Wagner en bij Franz Liszt."
- ..... Sprekende over de behandeling van patienten: "Wij moeten in staat zijn te zien met zijn ogen en te luisteren met zijn oren."
- ..... "Wij naderen een tijd, waarin iedereen zijn plaats zal innemen als een gelijke, met zelfvertrouwen en in volle vrijheid, niet langer in dienst van een andere mens, maar in dienst van een gemeenschappelijk ideaal, het ideaal van lichamelijke en geestelijke vooruitgang."

